

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår ref:
22/03335-11

Deres ref:

Dato:
09.01.2023

Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd til fagskoler i 2023

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023 sender Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) med dette et oppdragsbrev til fylkeskommunene om forvaltning av tilskudd til fagskoledrift. Fylkeskommunene må følge bestemmelsene i dette oppdragsbrevet. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende oppdragsbrev i løpet av året.

Oppdragsbrevet for 2023 består av følgende deler:

Oppdragsbrev om forvaltning av driftstilskudd til fagskoler i 2023	1
1. Forventninger til høyere yrkesfaglig utdanning.....	2
2. Mål og krav for driftstilskuddet	3
3. Driftstilskudd til fagskoler i 2023.....	6

1. Forventninger til høyere yrkesfaglig utdanning

Regjeringen har store ambisjoner for høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskolene står sentralt i å sikre livslang læring og tilgang til utdanning i hele landet, gjennom å tilby praktiske utdanninger av høy kvalitet. Regjeringen vil at flere skal ta høyere yrkesfaglig utdanning og for 2023 har Stortinget bevilget midler til 500 nye studieplasser som skal fordeles mellom fylkeskommunene i en egen prosess.¹

Ambisjoner og mål for høyere yrkesfaglig utdanning tar utgangspunkt i at det er en sektor med stor variasjon som sammen gir viktig kompetanse for samfunnet. Fagskolene skal bidra til et kompetanseintensivt arbeidsliv gjennom faglig påfyll for dem som allerede er i arbeid, og tilby utdanning for de som har behov for mer arbeidsrettet utdanning etter videregående opplæring. Denne egenarten til fagskolene blir viktig også i fremtiden. Det er viktig at kapasitetsveksten ikke går på bekostning av kvaliteten i utdanningene.

Fagskolene er en sentral samfunnsaktør i møte med de store endringene som drives frem av teknologisk utvikling, grønn omstilling og den demografiske utviklingen. Den demografiske utviklingen innebærer blant annet et stort behov for kvalifisert helsepersonell med oppdatert og relevant kompetanse. Kunnskapsdepartementet vil sammen med Helse- og omsorgsdepartementet følge utviklingen for helsefagutdanningene. Departementene vil vurdere tiltak dersom tallet på fagskolestudenter i helsefag ikke samsvarer med behovene i arbeidslivet.

Kompetansebehovsutvalget peker på at behovet for den praksisnære høyere yrkesfaglige utdanningen er stort, og trolig økende (Temarapport 1/2022). Utvalget peker også på variasjoner i arbeidslivsrelevans mellom ulike typer utdanningstilbud, noe som er sentralt med tanke på videre vekst og kvalitet. Høyere yrkesfaglig utdanning er, og skal være, utviklet i nært samarbeid med arbeidslivet, og gi en yrkesrettet utdanning. Det er viktig at fylkeskommunene forvalter driftsmidlene til høyere yrkesfaglig utdanning på en måte som underbygger dette samfunnsoppdraget.

Evalueringen av innføringen og virkningen av tiltakene i Meld. St. 9 (2016–2017) *Fagfolk for fremtiden. Fagskoleutdanning*, nærmer seg slutten. I mars 2022 ble delrapport nummer 2 om finansieringssystemet publisert. I rapporten ble det trukket frem at hovedlinjene i finansieringssystemet fungerer hensiktsmessig. Det blir samtidig påpekt at det er behov for å styrke og samordne fylkeskommunenes forvaltning. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse vil bistå fylkeskommunene i dette arbeidet i løpet av 2023, blant annet ved å utvikle maler og en veileder. I mars 2023 vil sluttrapporten fra evalueringen publiseres. Sluttrapporten vil, sammen med delrapporten om finansieringssystemet, være en del av grunnlaget for videre utvikling av høyere yrkesfaglig utdanning. Fylkeskommunene vil være en sentral bidragsyter i arbeidet med å finne gode løsninger på den videre utviklingen.

---

¹ Ref. brev fra Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) til fylkeskommunene, datert 3. november 2022.

2. Mål og krav for driftstilskuddet

2.1 Mål for driftstilskuddet til fagskoler

Driftstilskuddet til fagskoler skal stimulere til god kvalitet og gjennomføring i høyere yrkesfaglig utdanning. Tilskuddet skal også bidra til å dekke kompetansebehovene i samfunnet. Kunnskapsdepartementet har fastsatt fire mål for driftstilskuddet til fagskoler, jf. Statsbudsjettet for 2023, Prop. 1 S (2022–2023). Merk at ordlyden i målene er justert for 2023. Fylkeskommunene må viderefremde målene i tilskuddsbrev til fagskolene:

Mål: Høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning

Utdanningene skal være av høy kvalitet. Gjennomføringsgrad er en sentral indikator på kvalitet.

Mål: Relevant høyere yrkesfaglig utdanning som svarer på kompetansebehovene i arbeidslivet

Fagskolene skal utdanne kandidater som kan gå rett inn i yrkeslivet, med den praktiske og teoretiske kunnskapen som det er behov for i det enkelte yrket. Det er derfor viktig å vurdere hvor relevante utdanningene er for arbeidslivet, og at tilbudene dimensjoneres i lys av arbeidslivets kompetansebehov.

Mål: God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet

Høyere yrkesfaglig utdanning skal være attraktiv og tilgjengelig for folk i ulike livssituasjoner og bosted. Dette krever fleksible utdanningstilbud som varierer mellom sted- nett- og samlingsbasert, heltid og deltid, samt omfang.

Mål: Effektiv og solid fagskolesektor

Fagmiljøene skal ha tilstrekkelig faglig styrke, kvalitet og soliditet. En effektiv og solid handler også om administrativ kapasitet og kompetanse.

2.2 Kriterier for måloppnåelse

For å belyse måloppnåelse for det samlede tilskuddet, jf. punkt 2.1, skal HK-dir sammenstille og vurdere dataene som fylkeskommunene og fagskolene rapporterer til Database for statistikk i høyere utdanning – fagskolestatistikk (DBH-F). Se punkt 3 for nærmere omtale av rapporteringskravene for fylkeskommunene og fagskolene. Dataene som brukes for å vurdere måloppnåelse, vil blant annet være antall studenter og avlagte studiepoeng, antall fagskoler, størrelse på fagskolene, geografisk fordeling av fagskolene, utdanningstilbud og utdanningsform (heltids- og deltidsutdanninger).

På bakgrunn av rapportering fra fagskolene og fylkeskommunene vurderer HK-dir måloppnåelse for tilskuddsordningen i en årlig rapportering til Kunnskapsdepartementet. Der det er en negativ utvikling i produksjonen av studiepoeng over tid, eller på andre måter endrede forutsetninger for drift av høyere yrkesfaglig utdanning, vil direktoratet følge opp fylkeskommunen for å vurdere nødvendige tiltak.

2.3 Tildelingskriterier

HK-dir fordeler driftstilskuddet til fagskolene på bakgrunn av beregning av grunntilskudd og resultatbasert uttelling. Tilskuddet tildeles fylkeskommunene, som har ansvar for å fordele tilskuddet videre til private og offentlige fagskoler i eget fylke i tråd med retningslinjene for ordningen. Merk at retningslinjene er justert per januar 2023. Det er ikke vesentlige endringer, men språklige korrigeringer og presiseringer.

Fylkeskommunen tildeler tilskudd til fagskoler med studiested i fylket og til fagskoler med nettbaserte utdanningstilbud (med eller uten samling) med kontoradresse i fylket. Nettbaserte utdanninger med samlinger finansieres i utgangspunktet av fylkeskommunen der fagskolen har kontoradresse, men det kan også finansieres av fylkeskommunen der samlingene finner sted, så lenge fylkeskommunene sikrer seg mot dobbeltfinansiering gjennom aktivt samarbeid. Fagskoler med studiested/kontoradresse i flere fylker kan derfor bli finansiert av flere fylkeskommuner. Fagskolene har selv et medansvar for å unngå dobbeltfinansiering.

Tilskuddet til fagskolene skal komme studentene til gode og benyttes til utdanninger som er akkreditert av fagskolen selv, eller av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT).

Det er fylkeskommunene som vedtar hvilke prinsipper som skal legges til grunn for fordelingen av tilskudd, men de overordnede målene med driftsmidlene fastsatt i statsbudsjettet skal være førende. Fylkeskommunene skal sørge for at det tilbys høyere yrkesfaglig utdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 3. Det nasjonale ansvaret innebærer at fylkeskommunene skal se utdanningstilbudene i sammenheng på tvers av fylkene. HK-dir vil legge til rette for en slik koordinering.

Det er ikke nødvendig med en særskilt søknad fra fylkeskommunene for at driftstilskuddet skal videreføres, men fylkeskommunene må orientere HK-dir dersom det planlegges vesentlige endringer i utdanningstilbudet i fylket.

Se [Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2023](#) for nærmere omtale av hvordan tilskuddet blir beregnet.²

2.4 Tilskuddsbrev til fagskoler

Tilskuddsbrev fra fylkeskommunene til fagskolene sendes med kopi til HK-dir (post@hkdir.no). Tilskuddsbrev til de private fagskolene skal i tillegg sendes med kopi til NOKUT (postmottak@nokut.no).

---

² All informasjon om driftsmidler ligger foreløpig ute på diku.no. Informasjonen vil flyttes over på nettsiden til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (hkdir.no).

Fylkeskommunene må videreformidle kravet om rapportering i tilskuddsbrev til fagskoler som får tildelt midler, jf. punkt 2.5 Rapportering.

I tillegg ber vi om at tilskuddsbrev videreformidler krav om at fagskolene skal levere oppdatert og utfyllende informasjon om utdanningstilbudet til Utdanning.no, via selvbetjent import eller partnerløsning. Informasjonen oppdateres når det er nødvendig, og avpubliseres når tilbudet ikke lenger gjelder. Informasjon om hvordan dette gjøres ligger på <https://utdanning.no/partner>

Informasjonen skal som et minimum inneholde navn på tilbudet, søknadsfrist, beskrivelse av tilbudet, studieform (om det er nettbasert, samlingsbasert, stedbasert), studietempo (heltid/deltid og antall semester), nivå/studiepoeng, studiested, korrekt NUS-kode og url til den siden på lærestedet/fagskolens nettside der man kan lese mer om tilbudet.

For at studenter skal ha tilgang til relevant informasjon før søknadsfristen, bør informasjon om utdanningstilbudene oppdateres før jul hvert år, og senest 1. februar. Dersom tilbudet forandres etter 1. februar, må informasjonen også oppdateres på Utdanning.no.

Følgende kontaktperson i Utdanning.no kan videreformidles til fagskolene:
evita.bergstad@hkdir.no

2.5 Rapportering

I vedlagte hefte *Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2023* oppgis rapporteringskrav og frister for fylkeskommuner og fagskoler som mottar offentlig driftsstøtte. Dette heftet er også tilgjengelig på diku.no, men vil i løpet av 2023 flyttes til hkdir.no.

Fylkeskommunene må videreformidle kravet om rapportering i tilskuddsbrev til fagskoler som får tildelt midler.

3. Driftstilskudd til fagskoler i 2023

3.1 Budsjettedtak kap. 240 post 60

Stortinget har bevilget totalt 1,2 mrd. kroner over kap. 240 post 60 til driftstilskudd til fagskoler i 2023. I dette oppdragsbrevet fordeles 1,14 mrd. kroner, jf. tabell 1.³

Tabell 1 Fordeling av midler til den enkelte fylkeskommune

Fylkeskommune	Tilskudd 2023
Agder	71 646 000
Innlandet	95 691 000
Møre og Romsdal	49 911 000
Nordland	34 117 000
Oslo	188 024 000
Rogaland	100 608 000
Troms og Finnmark	51 099 000
Trøndelag	121 283 000
Vestfold og Telemark	109 146 000
Vestland	162 010 000
Viken	154 195 000

Tilskuddet til fylkeskommunene inkluderer tilskudd til fagskoler som også før 2018 fikk tilskudd over Kunnskapsdepartementets budsjett, tidligere kap. 276 post 72. Disse fagskolene er i en særstilling, blant annet fordi de fleste av dem er små og har et nasjonalt nedslagsfelt. Dette innebærer at fylkeskommunene ikke kan omprioritere tilskuddet som er knyttet til disse fagskolene, inkludert den resultatbaserte uttellingen. Tabell 3 i vedlagte orienteringsshefte viser tilskudd som fylkeskommunene skal overføre til disse fagskolene.

3.2 Utbetaling

Fylkeskommunene får utbetalt tilskuddet i to rater årlig. Første utbetaling er i januar og andre utbetaling er i juli. Fylkeskommuner som eventuelt får utbetalt for mye midler, plikter straks å informere HK-dir om dette og tilbakebetale det overskytende beløpet, med mindre HK-dir aksepterer at feilen korrigeres ved senere tilskudd.

³ 39,9 millioner kroner gjøres tilgjengelig som søkbare midler i 2022. Disse midlene er øremerket videreutdanningstilbud innenfor industri- og byggrelaterte bransjer. Midler til nye studieplasser (20 mill. første halvårseffekt i 2023) fordeles mellom fylkeskommunene i en egen prosess.

3.3 Kontroll og oppfølging

Fylkeskommunene har ansvar for at fagskolene som mottar driftstilskudd, benytter tilskuddet i tråd med vilkårene for tilskuddet. Fylkeskommunene kan kreve driftstilskuddet tilbakebetalt fra fagskolene dersom det ikke benyttes i samsvar med vilkårene for tilskuddet.

HK-dir har ansvaret for å kontrollere at fylkeskommunene bruker midlene etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 10 annet ledd.

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i høyere yrkesfaglig utdanning og avgjør når det skal iverksettes tilsyn, jf. § 1-3 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

NOKUT har ansvar for økonomisk tilsyn med private fagskoler etter fagskoleloven § 31 og kontroll med private fagskolars bruk av driftstilskuddet etter fagskoleloven § 29. NOKUT fastsetter innhold og frister for økonomirapporteringen for private fagskoler. Se også omtale under punkt 4.2. Se ellers [Retningslinjer for tilskudd til drift av fagskoler](#), punkt 6 og 7.

Riksrevisjonen kan også kontrollere at midlene blir brukt etter forutsetningene, etter lov om Riksrevisjonen § 12.

Statstilskudd kan avvikles og kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke benyttes i samsvar med forutsetningene.

Vi ser frem til samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning i 2023 og ta gjerne kontakt om dere har spørsmål.

Med vennlig hilsen
Else Kathrine Nesmoen
avdelingsleder / Head of Department

Carl Endre Espeland
*seniorrådgiver / Senior
Adviser*

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

Orientering om tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler i 2023_etter vedtak i Stortinget

Mottaker:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE
NORDLAND FYLKESKOMMUNE
OSLO KOMMUNE
TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE
VESTLAND FYLKESKOMMUNE
AGDER FYLKESKOMMUNE
VESTFOLD OG TELEMARKE FYLKESKOMMUNE
INNLANDET FYLKESKOMMUNE
VIKEN FYLKESKOMMUNE
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE

Kopimottaker:

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET
NASJONALT ORGAN FOR KVALITET I UTDANNINGEN NOKUT
RIKSREVISJONEN
Nasjonalt fagskoleråd